

2. 10. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Tiskový zákon a online zpravodajství - jak chápat poslední nálezy Ústavního soudu

Přelomové rozhodnutí, jež by rozhodně nemělo uniknout (nejen) odborné veřejnosti, vydal před nedávnem Ústavní soud. V tomto nálezu ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. IV. ÚS 2257/18, Ústavní soud připustil aplikaci zákona č. [46/2000](#) Sb., tiskový zákon, i na internetová zpravodajská média. Tedy věc až doposud nemyslitelnou.

Předmětem ústavní stížnosti projednávané v této věci byly rozsudky vydané ve dvou řízeních. V prvním soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se stěžovatel domáhal, aby byla obchodní společnosti BORGIS a.s. uložena povinnost zveřejnit v jí vydávaném periodiku internetového zpravodajství *Novinky.cz* dodatečné sdělení k tam uveřejněnému článku „Soud řeší šlendriánství psychiatra, může mu sebrat razítko znalce“. Dodatečné sdělení mělo obsahovat informace o tom, že řízení proti stěžovateli jako obviněnému ze spáchání přestupku proti řádnému vykonávání znalecké činnosti, vedené u Krajského soudu v Plzni, skončilo jeho zastavením, protože skutek, pro který bylo vedeno, se nestal. Ve druhém soudním řízení bylo na základě stěžovatelovy žaloby uloženo soudem prvního stupně, aby žalovaná společnost BORGIS a.s. uveřejnila v deníku *Novinky.cz* stěžovateli odpověď na výše uvedený článek. Odvolací soud však rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl.

Výsledkem celé věci, jež se dostala až před Nejvyšší soud, bylo konstatování, že tiskový zákon se vztahuje pouze na periodický tisk, a tudíž v obou případech aplikovat tiskový zákon nelze. Postupu obecných soudů nicméně nešlo z hlediska doposud ustálené rozhodovací praxe nic vytknout. Dosavadní judikaturu, a její zamítavý přístup k extenzivnímu výkladu tiskového zákona jeho rozšířením na zpravodajská online média, nejlépe reprezentuje poměrně nedávný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 30 Cdo 1870/2017. V tomto rozsudku Nejvyšší soud zcela jasně konstatuje, že: „*Lze uzavřít, že ustanovení tiskového zákona nedopadají na zpravodajství přinášené internetem (a proto nepostihuje ani případný institut „dodatečného sdělení“). Tiskový zákon s takovouto případnou alternativou sám především expressis verbis vůbec nepočítá, přičemž internetové zpravodajství nelze ani extenzivním výkladem podřadit pod kategorii tisku ve smyslu tiskového zákona.*“

Ústavní soud však tento rozsudek překonal výše zmíněným nálezem sp. zn. IV. ÚS 2257/18.

Stěžejní úvahou Ústavního soudu je, že by bylo ústavně nepřijatelné, kdyby v některých situacích mediální právo ochranu poskytovalo a v jiných srovnatelných (obdobných) situacích, s ještě závažnějšími důsledky pro dotčené nositele základních práv a svobod, nikoli. Ústavní soud uzavřel, že neexistuje-li dosud v mediálním právu výslovná konkrétní úprava chránící tato práva a svobody v prostředí internetu, lze analogicky využít právních institutů, které mají obecnou povahu, nejsou vázány výlučně na určitý typ informačního média a jsou způsobilé takovou ochranu poskytnout. Těmito instituty Ústavní soud v projednávané věci myslel právní normy tiskového zákona. K uvedeným závěrům vedla Ústavní soud především skutečnost, že stěžejní je informace samotná, nikoliv nosič, na němž se nachází a prostřednictvím něhož je reprodukována. V případě internetového zpravodajství může být škodlivé jednání navíc daleko závažnější s ohledem na všeobecnou dostupnost a sledovanost internetu.

Ačkoliv je tento nálezn do jisté míry revoluční, obsahuje i jednu velkou neznámou - na jaký okruh internetových zpravodajských médií se má vlastně vztahovat?

Jisté vodítko poskytuje samotný text nálezu. Ústavní soud v něm uvádí, že „Žalovaná v řízení před obecnými soudy (obchodní společnost BORGIS a. s., viz sub 2) je vydavatelkou, která vydává periodický tisk, a tudíž jí svědčí i povinnosti stanovené v § 10 a 11 tiskového zákona.“ A dále, že „nelze pominout, že v daném případě tento tisk měl a má svou internetovou mutaci“ či „nejde přitom o vytváření povinnosti nové, ale jen o modifikaci povinnosti stávající pro poměry zmíněné internetové mutace periodického tisku při zajištění ochrany základních práv a svobod.“

Lze celý nálezn chápat tak, že je možné povinnosti vyplývající z tiskového zákona vztáhnout jen na ty subjekty, které provozují vedle médií internetových i zpravodajství tištěné, jelikož na tyto subjekty se tiskový zákon vztahuje již dnes?

Na tuto otázku není jednoduché odpovědět. Aplikaci tiskového zákona na subjekty provozující oba typy zpravodajských médií, jak tištěná, tak elektronická, Ústavní soud připustil výslovně. Jedním z důvodů pro tento závěr je, že tyto subjekty dávno povinnosti dle tiskového zákona mají kvůli provozování tištěných médií. Co ovšem média, jež sice mají značný dosah a čtenost, ale jsou toliko internetová? Je možné vztáhnout povinnosti dle tiskového zákona i na ně? Na tuto otázku zmíněný nálezn Ústavního soudu neodpovídá a nechává ji (pravděpodobně záměrně) otevřenou.

Lze chápat jistou zdrženlivost Ústavního soudu a neochotu vztáhnout aplikaci tiskového zákona *a priori* na veškerá internetová média. Opačný přístup by pravděpodobně znamenal, že povinnosti dle tiskového zákona by tížily vedle „velkých institucionálních hráčů“ i např. drobné bloggery. Problémem ovšem zůstává, jak řešit subjekty provozující toliko internetová zpravodajská média, která mají, na rozdíl od stránek menších nadšenců, vysokou návštěvnost a čtenost a tím i velký potenciál zasahovat do (nejen) osobnostních práv třetích subjektů. Ústavní soud se problematikou těchto subjektů bohužel ve svém nálezu nezabýval. Použití tiskového zákona na tyto subjekty tudíž Ústavní soud výslovně nekonstatuje, nicméně ani nevyklučuje.

Tato situace by se dala řešit např. tím způsobem, že by tiskový zákon byl novelizován tak, že by se vztahoval i na subjekty provozující pouze internetové zpravodajství, ale pouze takové, které by byly právníckými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami. Tím by se řešil potenciálně hrozící problém zatížení fyzických osob neprovozujících internetové zpravodajství za účelem zisku - např. amatérských bloggerů - povinnostmi dle tiskového zákona. Dalším vhodným „rozlišovacím“ kritériem by mohla být existence redakce „novinového typu“ (šéfredaktor, editor, stálí redaktori atd.). Výše uvedená kritéria jsou toliko úvodním příspěvkem k debatě o novelizaci tiskového zákona a podnětem k dalším návrhům.

Současný stav, kdy je českým právem, a zejména tiskovým zákonem, pomíjen rozmach internetu, již absolutně neodpovídá překotnému vývoji na mediálním poli. To si nesporně uvědomil i Ústavní soud, který připustil částečnou aplikaci tiskového zákona i na subjekty provozující internetová zpravodajská média, pokud tyto subjekty zároveň provozují i jejich tištěnou mutaci, a tedy povinnosti dle tiskového zákona již dávno mají. Ústavní soud se nicméně ve svém nálezu nezabýval otázkou, zda tyto povinnosti lze vztáhnout i na subjekty, jež je v současné době dle tiskového zákona nemají, jelikož provozují pouze internetové zpravodajství. Řešení této otázky se tak musí chopit buď zákonodárce novelou tiskového zákona, či Ústavní soud v některém ze svých příštích nálezů.

Mgr. Rostislav Buczyk,
advokátní koncipient

FILIP HAJNÝ ADVOKÁT

[AK Mgr. Filip Hajný, advokát](#)

Rubešova 83/10
120 00 Praha 2 - Vinohrady

Tel: +420 605 162 828
e-mail: info@akhajny.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)